

LEGE
privind declararea utilității publice de interes național a
lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri
naționale

În temeiul art.5 alin. (1) lit. d), alin. (3) și art.6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauza de utilitate publică nr. 488-XIV din 8 iulie 1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 42, art. 311), Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. Se declară de utilitate publică de interes național lucrările de reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor: M1 Frontiera cu România – Leușeni – Chișinău – Dubăsari – frontiera cu Ucraina (km 85 - km 104), R1 Chișinău – Ungheni – frontiera cu România (km 103 - km 104), R6 Chișinău – Orhei – Bălți (km 99 – km 112), R14 R6 – Codrul Nou – Soroca – Unguri – frontiera cu Ucraina (km 123 – km 132), R26 Bender – Căușeni – Cimișlia (km 71 – km 86), conform documentației de proiect.

Articolul 2. Obiecte ale exproprierii, identificate conform proiectelor de execuție, sunt bunurile imobile (terenuri și construcții), proprietate privată, situate în extravilanul următoarelor centre raionale, sate și comune amplasate de-a lungul drumurilor:

M1 - mun. Chișinău, com. Grățiești, com. Trușeni, or. Durlești;

R1 – com. Zagarancea;

R6 - or. Sîngerei;

R14 - s. Arionești, s. Unguri;

R26 - s. Mihailovca, or. Cimișlia.

Articolul 3. Guvernul va întreprinde, în numele statului, toate măsurile de rigoare în vederea exproprierii bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică de interes național conform proiectului tehnic. Despăgubirile pentru bunurile imobile expropriate se vor efectua din contul fondului rutier.

Articolul 4. Exproprierea terenurilor proprietarilor, titularilor drepturilor de folosință sau de alte drepturi, identificarea cărora nu este posibilă, se va efectua conform procedurii expuse în anexa la prezenta lege.

Articolul 5. La data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi sistate orice alte tranzacții cu terenurile preconizate pentru expropriere decât cele privind transmiterea acestora în proprietatea statului.

Președintele Parlamentului

Zinaida GRECEANÎ

**Procedura specială de expropriere aplicabilă lucrărilor de construcție
reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale de
utilitatea publică de interes național**

1. După declararea utilității publice a lucrărilor de construcție reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale, expropriatorul are obligația de a stabili sumele convenite ca despăgubiri către proprietarii bunurilor imobile.

2. Despăgubirile datorate proprietarilor bunurilor imobile și/sau titularilor dreptului de folosință se stabilesc pe baza rapoartelor de evaluare elaborate de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare a evaluatorilor bunurilor imobile, eliberate în modul stabilit de legislația în vigoare, selectați de către expropriator în condițiile legii, și cu respectarea următoarelor criterii:

- a) suprafața bunurilor imobile expropriate;
- b) suprafața bunurilor imobile al căror drept de folosință a fost expropriat;
- c) valorile existente, respectiv estimate, ale bunurilor imobile expropriate sau ale bunurilor imobile al căror drept de folosință a fost expropriat, comunicate de către entitățile competente, precum și valorile estimate ale amenajărilor și/sau ale facilităților afectate de expropriere;
- d) activitățile restrânse datorate exproprierii.

3. Expropriatorul îi va notifica în scris pe proprietarii bunurilor imobile și/sau pe titularii dreptului de folosință cu privire la datele de identificare ale expropriatorului, obiectul exproprierii, termenul de eliberare a bunului imobil, care nu poate fi mai mic de 30 de zile lucrătoare de la data primirii notificării, precum și informația generală privind procedura specială de expropriere.

Concomitent cu transmiterea notificărilor, informațiile conținute în acestea se afișează la sediile autorităților administrației publice locale și pe paginile web oficiale ale primăriilor în a căror rază sînt amplasate obiectele exproprierii.

În cazul titularilor de drepturi afectați care nu semnează notificările scrise sau nu sunt cunoscuți, sau sunt cunoscuți dar se află în afara hotarelor țării, sau al celor decedați, precum și în cazul succesiunilor nedeschise ori al succesorilor necunoscuți, termenul de 30 de zile lucrătoare curge din momentul afișării informațiilor la sediile autorităților administrației publice locale și pe paginile web oficiale ale primăriilor, în a căror rază sunt amplasate obiectele exproprierii.

4. Accesul administratorului drumului public național la terenurile expropriate pentru lucrările de construcție reabilitare, modernizare și extindere a drumului respectiv se efectuează după expirarea termenului prevăzut la pct. 3.

5. În termen de 20 de zile de la data primirii notificării prevăzute la pct. 3, proprietarii bunurilor imobile și, după caz, titularii dreptului de folosință au obligația să se prezinte la data și locul indicate de către expropriator în notificare în vederea îndeplinirii formalităților legate de expropriere sau, după caz, în vederea înaintării exigențelor proprii privind condițiile exproprierii. Notificarea titularilor de alte drepturi asupra bunurilor imobile conform prevederilor pct. 3 cade în sarcina

expropriatului. Proprietarii bunurilor imobile au obligația de a informa expropriatorul cu privire la existența titularilor de alte drepturi asupra obiectului exproprierii; în caz contrar, expropriatul va rămâne responsabil de despăgubirea titularilor de drepturi respectivi.

6. În termen de maximum 60 de zile lucrătoare de la expirarea termenului stabilit la pct. 5, expropriatorul are obligația de a emite/aproba actul de expropriere, care este suficient pentru obligarea atât a expropriaților cât și a celor ce pretind un drept asupra bunului imobil expropriat de a preda expropriatorului bunul expropriat.

7. Actul de expropriere își produce efectele și în situația în care proprietarii bunurilor imobile, după caz, titularii dreptului de folosință nu se prezintă în termenul stabilit la pct. 5, nu prezintă un act care să le confirme dreptul asupra bunului expropriat, nu sunt cunoscuți ori sunt cunoscuți, dar se află în afara hotarelor țării, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a succesorilor necunoscuți sau cu care nu se ajunge la un acord privind valoarea despăgubirii.

8. Transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și, după caz, al dreptului de folosință se consideră efectuat la data publicării actului de expropriere de către expropriator, ulterior fiind efectuate înregistrările privind respectivul transfer în Registrul bunurilor imobile. Actul de expropriere este suficient pentru efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile.

9. Data efectuării înregistrării în Registrul bunurilor imobile cu privire la transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și, după caz, al dreptului de folosință nu afectează momentul intrării în vigoare a respectivului transfer de la expropriat la expropriator, așa cum este stabilit la pct. 8.

10. În situația în care se expropriează doar o parte dintr-un bun imobil (teren) care nu a fost format și/sau înregistrat în mod corespunzător în Registrul bunurilor imobile, pe baza măsurărilor executate de expropriator se determină atât suprafața expropriată cât și cea neexpropriată, înregistrarea asupra porțiunii de teren supusă exproprierii efectuându-se în baza proiectului de formare (proiectul planului geometric) a bunului imobil.

11. Plata despăgubirilor pentru bunurile imobile expropriate și pentru drepturile expropriate se face în baza propunerilor de expropriere.

12. Propunerea de expropriere va conține notificarea adresată persoanelor fizice și juridice titulare de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, oferta de despăgubire, modalitatea transferului de bunuri și de drepturi patrimoniale sau, după caz, modalitatea de cedare a drepturilor patrimoniale.

13. Propunerea de expropriere, împreună cu actele confirmative ale dreptului de proprietate/ale altor drepturi reale asupra bunului imobil, originale și/sau în copii legalizate, va fi depusă în termen de 20 de zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință publică a actului de expropriere, prin afișarea informației la sediul autorității administrației publice locale în raza căreia se află bunul imobil.

14. Dovada dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și a dreptului de folosință se face prin orice mijloace de probă admise de lege.

15. La cererea expropriatorului, expropriatul, în termen de 15 zile de la solicitarea despăgubirii, are obligația să completeze actele depuse pentru confirmarea drepturilor în conformitate cu pct. 12. În caz contrar, plata despăgubirii se va efectua numai la data la care expropriatul își va proba dreptul de proprietate și/sau alte drepturi reale în condițiile prezentei legi.

16. În cazul în care expropriatul nu depune cererea și/sau actele confirmative, expropriatorul va notifica acestuia suma propusă spre despăgubire și o va depune într-un cont bancar deschis și administrat de către beneficiar. Despăgubirile vor fi eliberate în condițiile prezentei legi.

17. În cazul în care despăgubirea referitoare la același bun imobil expropriat este solicitată în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane aparent îndreptățite, despăgubirea urmează a fi împărțită potrivit legislației aplicabile. Despăgubirea va fi eliberată numai titularilor de drepturi probate prin acte confirmative, hotărâri judecătorești definitive și irevocabile sau prin certificatul de moștenitor eliberat în conformitate cu legislația aplicabilă. Eventualele litigii amână plata despăgubirilor stabilite.

18. În situația în care bunul imobil expropriat este proprietatea unei persoane decedate sau, după caz, dreptul expropriat aparține unei persoane decedate, despăgubirea se va consemna pe numele succesorilor care își vor proba calitatea cu un certificat de moștenitor sau vor prezenta o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă cu privire la apartenența dreptului de proprietate.

19. Exproprierea terenurilor din fondul forestier național, altele decât cele aflate în proprietatea publică a statului sau în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, în situația în care nu se prezintă un act confirmativ valabil ori nu sunt cunoscuți proprietarii, sau aceștia sunt cunoscuți dar se află în afara hotarelor țării, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a succesorilor necunoscuți, sau în cazul în care nu se ajunge la o înțelegere cu proprietarii, se efectuează fără acordul acestora. În acest caz, sumele datorate pentru exproprierea terenului forestier, inclusiv valoarea masei lemnoase valorificate, se stabilesc cu titlu de despăgubire și se eliberează ulterior de către expropriator solicitantului.

20. În cazul unor situații litigioase, altele decât cele prevăzute la pct. 17 și 18, sumele aferente exproprierii se stabilesc pe numele persoanelor aflate în litigiu, urmând a fi plătite în condițiile prezentei legi. În cazul în care titularul sau unul dintre titularii dreptului de proprietate și/sau alte drepturi reale nu este de acord cu cuantumul stabilit al despăgubirii, suma, reprezentând despăgubirea, se depune pe contul bancar indicat în p. 16. Despăgubirea va fi eliberată în baza unei cereri formulate în acest sens, însoțită de o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă de stabilire a cuantumului despăgubirii ori, după caz, de declarația autentică de acceptare a cuantumului despăgubirii stabilite de expropriator.

21. Decizia de stabilire a cuantumului despăgubirii pentru proprietarii/deținătorii de alte drepturi reale care nu sunt de acord cu plata compensatorie calculată și specificată în propunerea de expropriere este emisă în baza rapoartelor de evaluare de către o comisie instituită de Guvern și se comunică celor expropriați în termen de 5 zile lucrătoare de la emiterea acesteia.

22. În termen de cel mult 90 de zile lucrătoare de la data emiterii deciziei de stabilire a cuantumului despăgubirii, expropriatorul efectuează plata despăgubirilor către expropriați.

23. În cazul în care expropriatul este nemulțumit de cuantumul despăgubirii prevăzut în decizia de stabilire a cuantumului despăgubirii, acesta se poate adresa în instanța judecătorească competentă în termen de 2 ani, care curge de la data la când i-a fost comunicată respectiva decizie de stabilire a cuantumului despăgubirii, fără a putea contesta transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și, după caz, al dreptului de folosință.

24. Termenul în care moștenitorii expropriatului decedat se pot adresa în instanța judecătorească curge de la data acceptării succesiunii.

25. Cererea de chemare în judecată cu privire la stabilirea despăgubirii, formulată în conformitate cu prevederile pct. 23, se soluționează potrivit dispozițiilor art. 14 și 15 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

26. Atât procedura de expropriere, cât și lucrările de construcție reabilitare, modernizare și extindere a drumului public național respectiv de utilitate publică nu pot fi suspendate ori sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea bunului imobil (terenului) expropriat sau, după caz, privind dreptul de folosință expropriat.

27. În sensul prezentei legi:

a) *expropriator* semnifică statul Republica Moldova, în persoana Guvernului;

b) *expropriat* semnifică persoana titulară a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile sau a dreptului de folosință, expropriate în condițiile prezentei legi;

c) *act de expropriere* semnifică hotărârea Guvernului.